

Spolehlivost distribuce elektřiny v českém a evropském kontextu

Petr Skala, Václav Dětrich
EGÚ Brno, a.s.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Energie pro budoucnost XI
Brno, AMPER 2014

EGÚ Brno, a. s.

Spolehlivost

Spolehlivost

Obecná **vlastnost** objektu spočívající ve schopnosti objektu plnit požadované funkce při zachování hodnot stanovených provozních ukazatelů v daných mezích a v čase podle stanovených technických podmínek

Dílčí vlastnosti spolehlivosti

- **Bezporuchovost** – Schopnost plnit bez poruchy předepsané funkce po stanovenou dobu a za stanovených podmínek
- **Opravitelnost**
- **Pohotovost**
-

Ukazatel spolehlivosti = Kvantifikace dílčí vlastnosti
= Pravděpodobnostní charakter

Spolehlivost distribuce elektřiny

Ukazatele nepřetržitosti distribuce

Vycházejí z jednotlivých přerušení distribuce elektřiny

Základní ukazatele = u zákazníka

- Počet přerušení distribuce
- Souhrnná doba trvání přerušení distribuce
- Průměrná doba trvání jednoho přerušení distribuce

Systémové ukazatele = průměr za celek (agregace)

- **SAIFI** Průměrný počet přerušení distribuce elektřiny u zákazníků v soustavě v hodnoceném období
- **SAIDI** Průměrná souhrnná doba trvání přerušení distribuce elektřiny u zákazníků v soustavě v hodnoceném období
- **CAIDI** Průměrná doba trvání jednoho přerušení distribuce elektřiny u zákazníků v soustavě v hodnoceném období

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

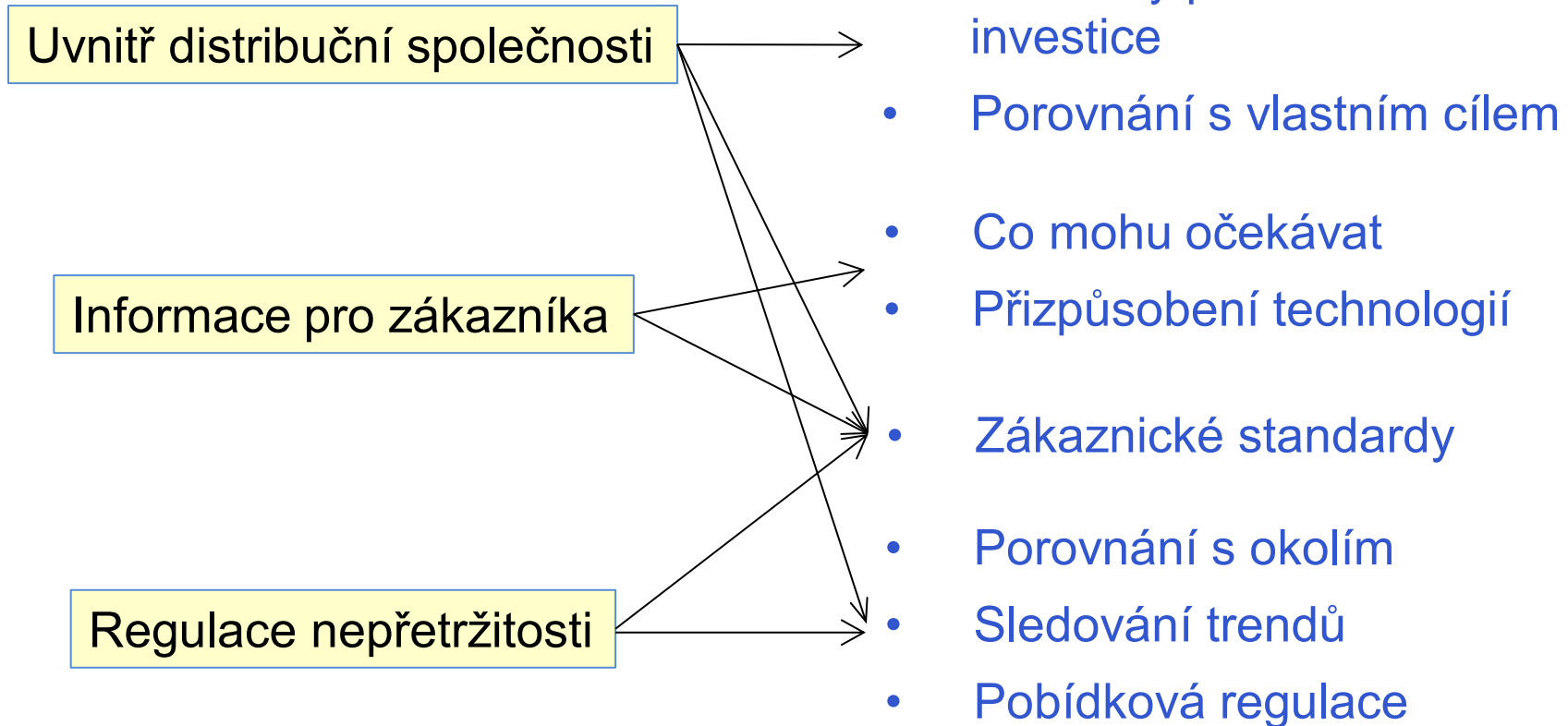
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Energie pro budoucnost XI
Brno, AMPER 2014

EGÚ Brno, a. s.

Hodnocení nepřetržitosti distribuce

Využití ukazatelů nepřetržitosti distribuce

Problémy hodnocení nepřetržitosti distribuce

Problémy při srovnávání nepřetržitosti distribuce

- Charakter sítě a její expozice vnějším vlivům

- Zaznamenávání dat o přerušeních a jejich vyhodnocování
  - Klasifikace přerušení podle délky jejich trvání
(přechodná, krátkodobá, dlouhodobá)
  - Klasifikace přerušení na plánovaná a neplánovaná
  - Napěťové hladiny zahrnuté do hodnocení
  - Vyjímání výjimečných přerušení
(přerušení „z vyšší moci“)
  - Ukazatele nejsou vždy definovány srovnatelným způsobem
(metoda výpočtu srovnávaných ukazatelů a jejich vážení)

Problémy hodnocení nepřetržitosti distribuce

Srovnávání nepřetržitosti distribuce v evropských zemích

Srovnávací zpráva o kvalitě dodávky – CEER (Rada evropských energetických regulátorů)

4. srovnávací zpráva CEER o kvalitě dodávky

„Dostupná data týkající se aktuální úrovně nepřetržitosti distribuce nejsou vždy srovnatelná“

5. srovnávací zpráva CEER o kvalitě dodávky

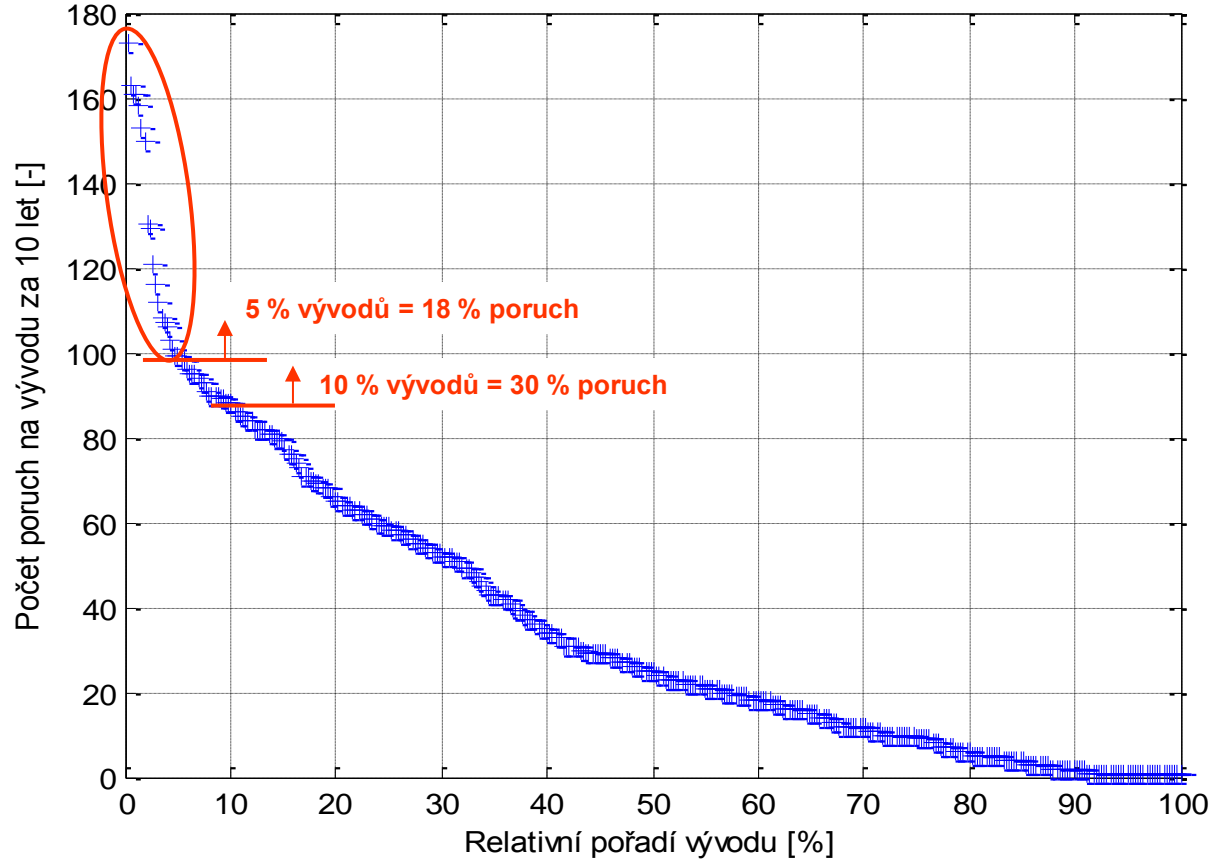
The system indices (“minutes lost per year” and “number of interruptions per year”) for the different countries and years are compared in Figures 2.1 and 2.2. Significant care has to be taken when comparing the values between countries, as every country has its own methodology for determining what constitutes an exceptional event.

Problémy hodnocení nepřetržitosti distribuce

Nehomogenita poruchovosti vývodů

Počet poruch na venkovních vývodech vn za 10 let

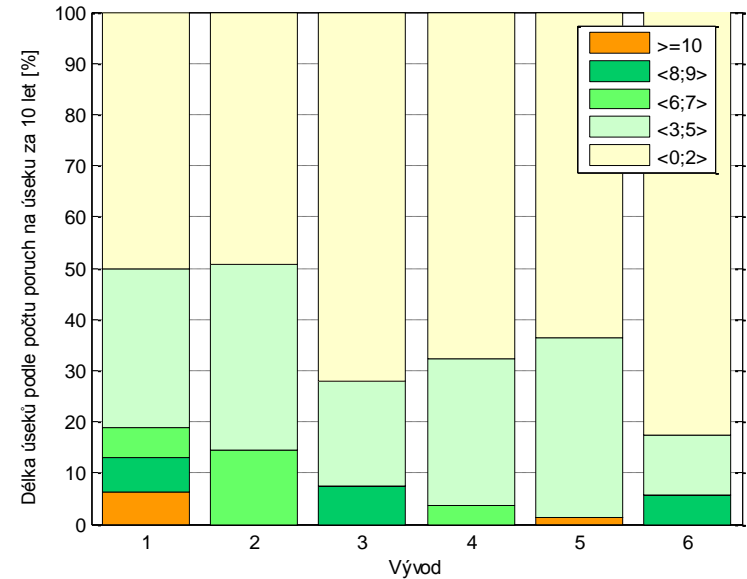
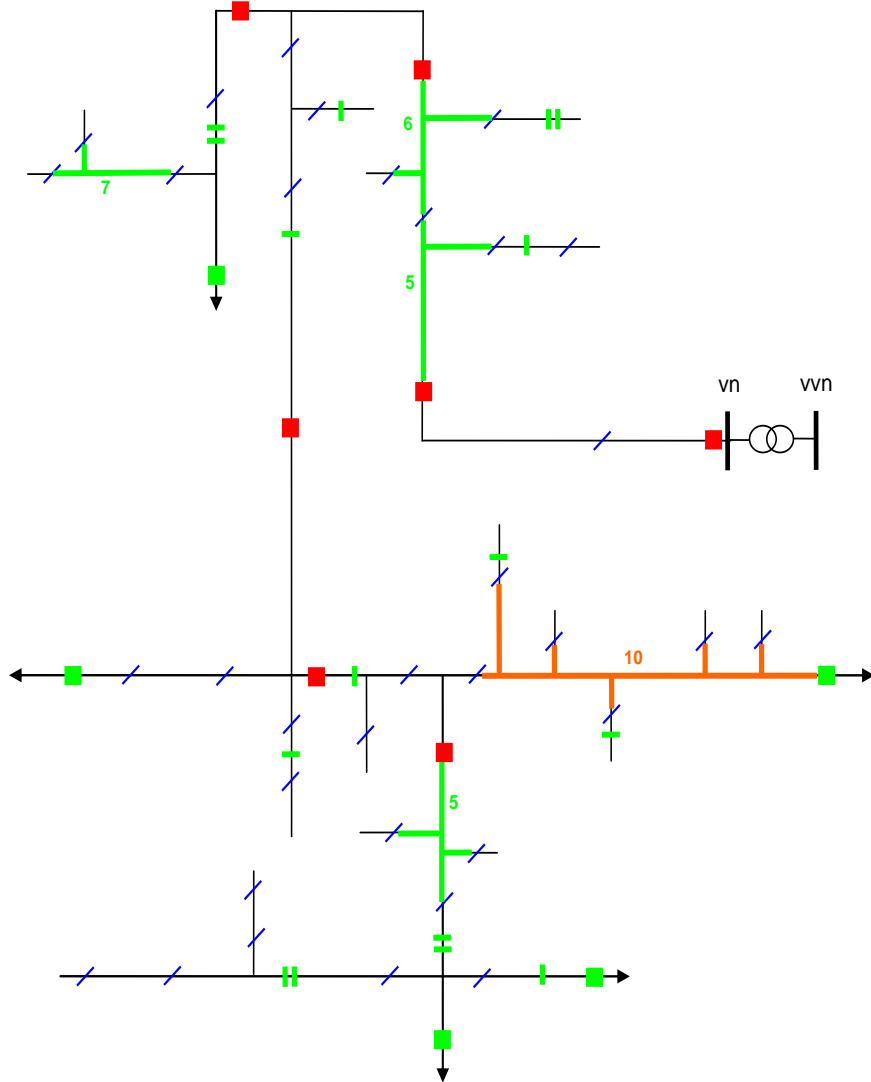
Zahrnutý jen vývody s nenulovým počtem poruch za sledované období

Problémy hodnocení nepřetržitosti distribuce

Nehomogenita poruchovosti úseků

Počet poruch na úseku za 10 let

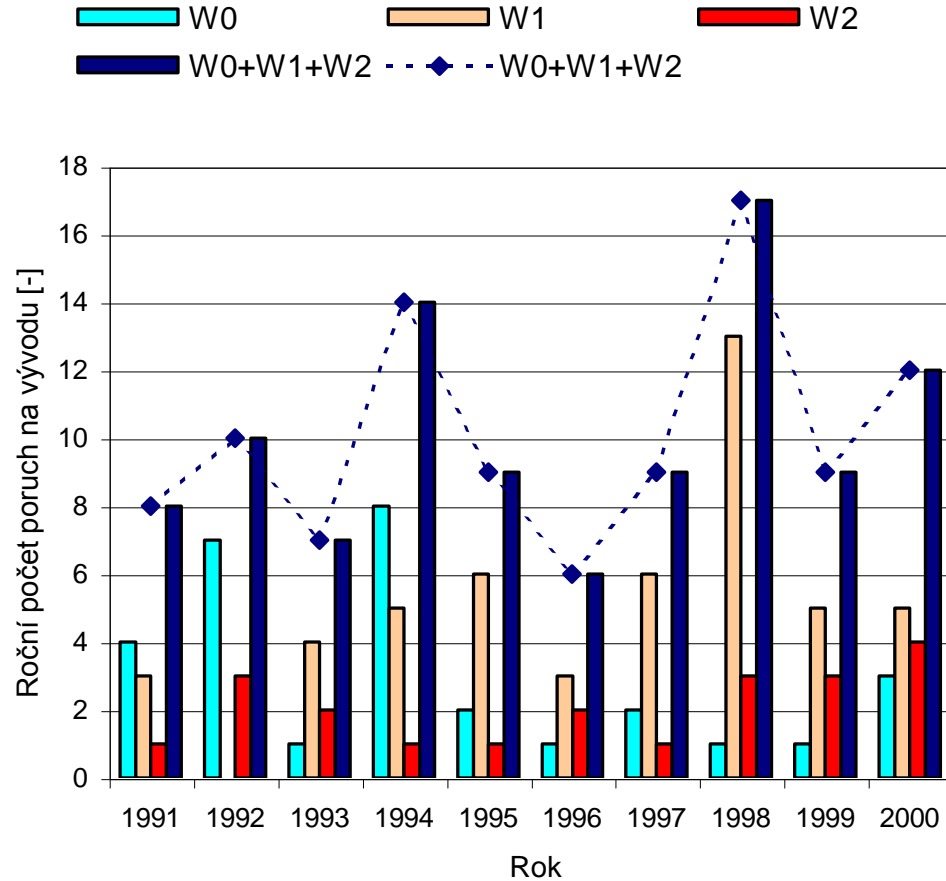

Problémy hodnocení nepřetržitosti distribuce

Meziroční variabilita

Roční počet poruch na vývodu vn

Simulace spolehlivosti

Využití simulací

- ✓ **Instalace dálkově ovládaných prvků**
  - Dálkově ovládané úsečníky (DO)
  - Reclosery (REC)

- ✓ **Rekonstrukce exponovaných úseků vedení**
  - Náhrada za izolované vodiče
  - Kabelizace – uložení v zemi

- ✓ **Plánování rozvoje sítě**
  - Volba konfigurace sítě – paprsková, průběžná, se zál. kabely

- ✓ **Návrhy zálohování rozsáhlých zásobovaných oblastí**

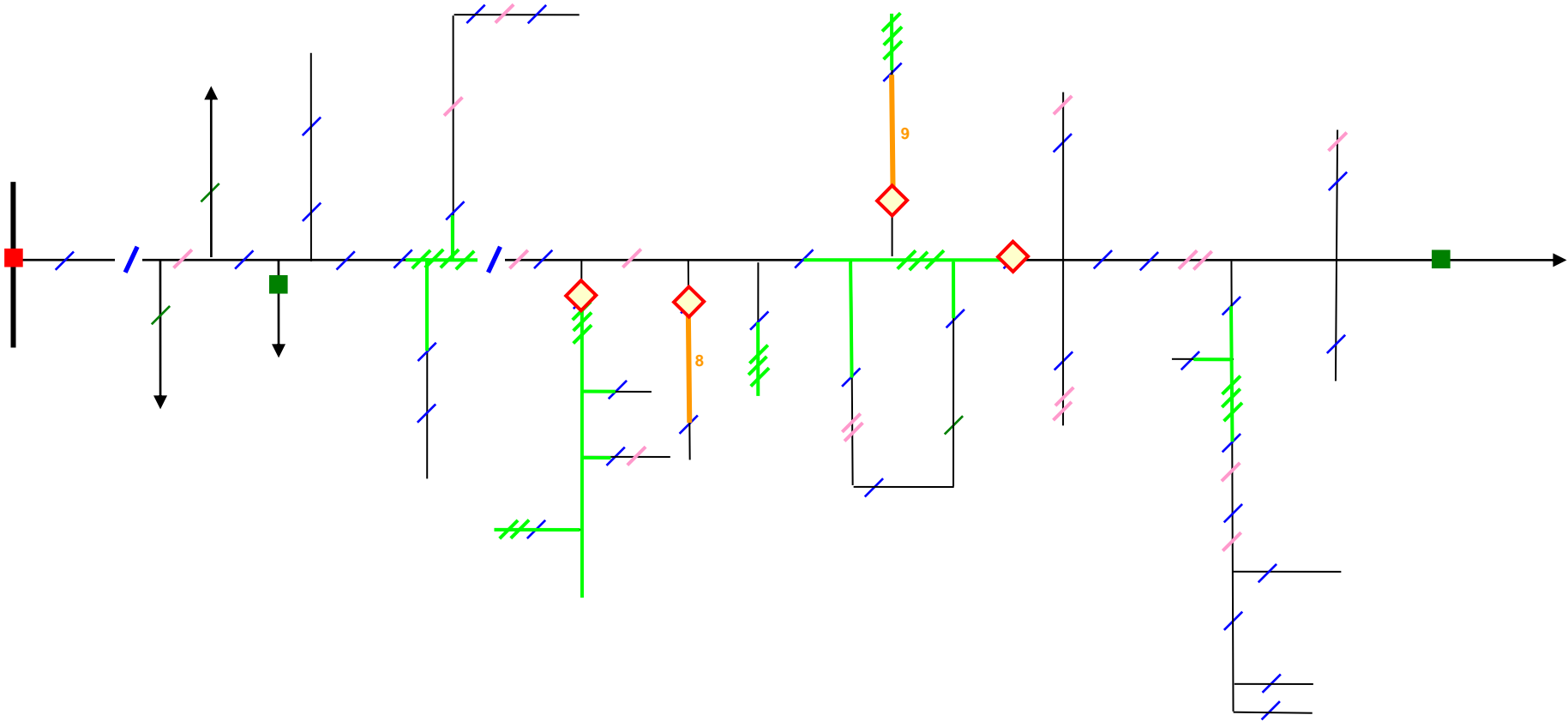
Optimalizace nasazení DO a REC v sítích vn

Optimální řešení

NPV = 5,9 mil. Kč

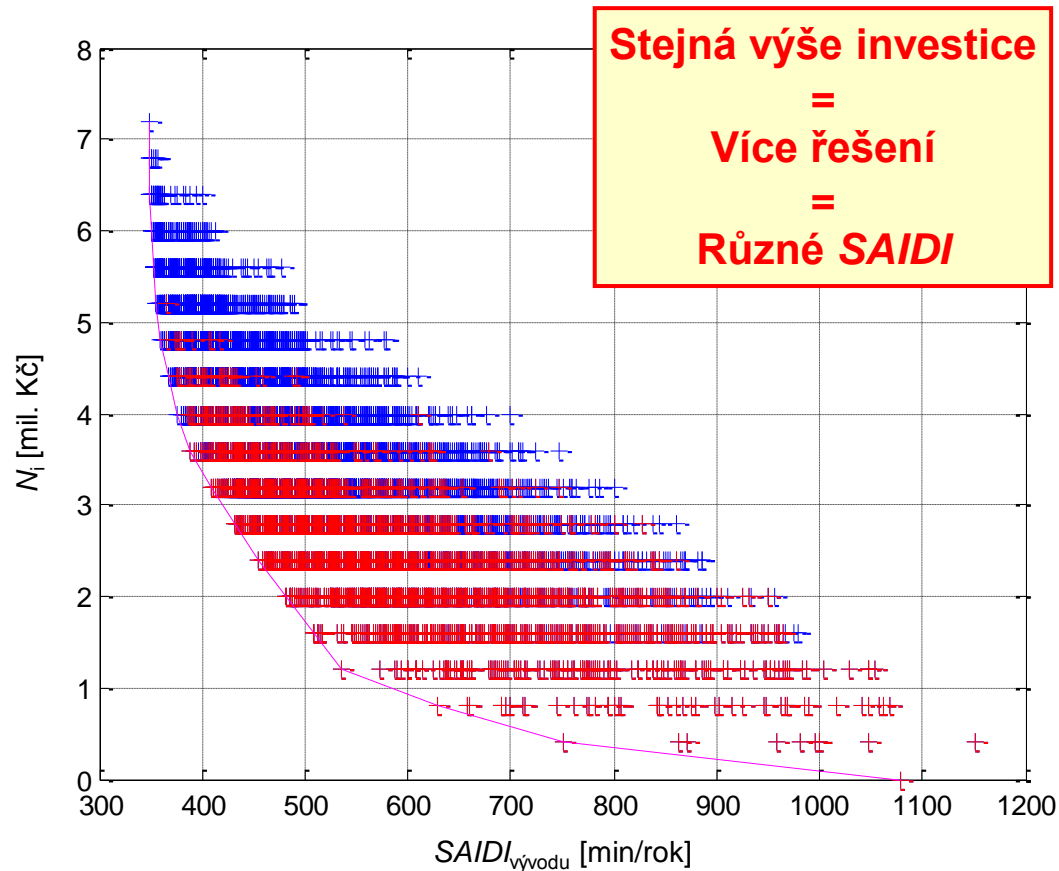
$\Delta SAIDI_{\text{vývodu}} = -198 \text{ min/rok}$

■ DO sepnutý	■ DO rozeprnutý	■ Vývodový vypínač sepnutý
◆ REC sepnutý	■ úsečník rozeprnutý	■ Vývodový vypínač rozeprnutý
/// úsečník sepnutý	/// úsečník rozeprnutý	

Optimalizace nasazení DO a REC v sítích vn

Investiční náklady x $SAIDI_{\text{vývodu}}$

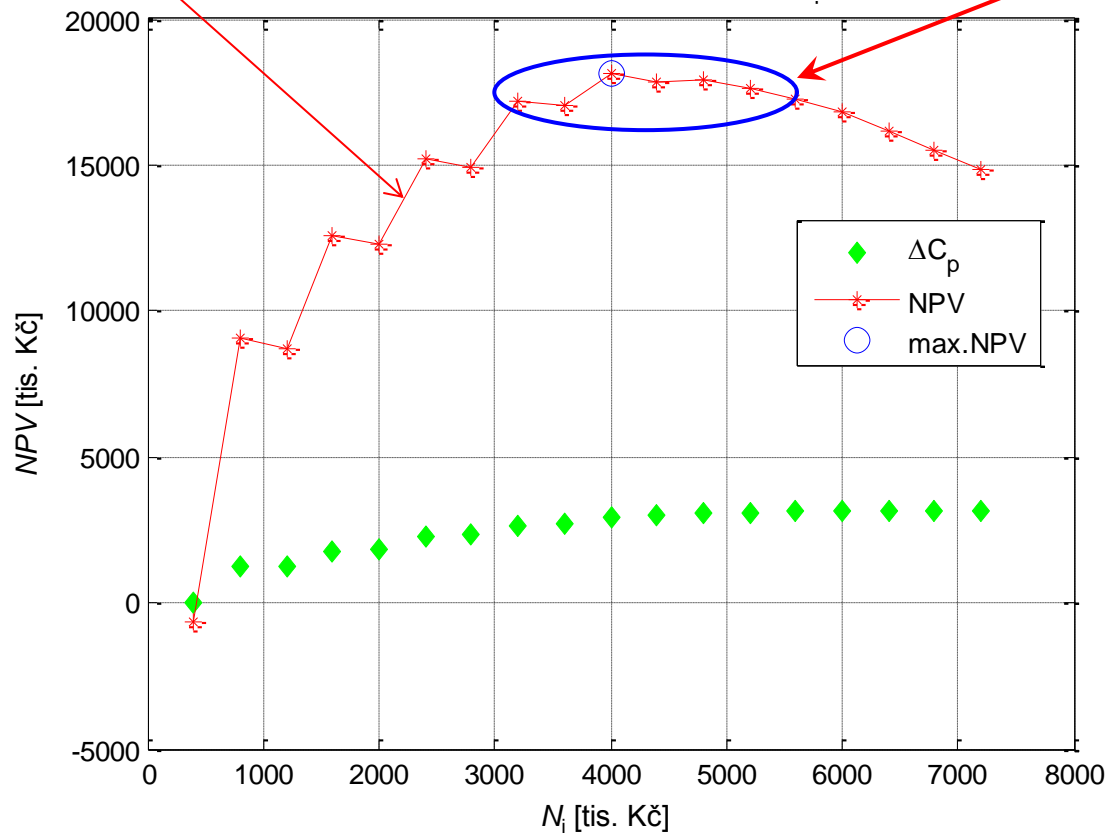

Optimalizace nasazení DO a REC v sítích vn

Obalová křivka NPV

= pro danou výši investice
řešení s nejvyšším NPV

Oblast plochého optima
= prostor pro uvážení dalších
provozních vlivů a potřeb

Kabelizace úseků venkovních vedení

Cíl = Zlepšení ukazatelů nepřetržitosti distribuce

- 😊 Snížení počtu poruch
- 😊 Eliminace velmi dlouhých přerušení
- 😊 Nižší náklady na opravy
- 😊 Nižší náklady na údržbu
- 😞 Vysoké investiční náklady
- 😞 Náročnější realizace
- 😞 Další provozní souvislosti

Kabelizace úseků venkovních vedení

Exponované úseky = průchod:

- lesním průsekem nebo podél okraje lesa
- větrnou oblastí
- námrazovou oblastí
- oblastí se zvýšenou intenzitou bouřek
- délky několika set metrů (zřídka přes 2 km)

**Je obtížné formulovat obecnější závěr -
jednoduchá pravidla efektivity**

Je vhodné analyzovat každý případ jednotlivě

Programy kabelizace v zahraničí

Francie [CIRED 2007]

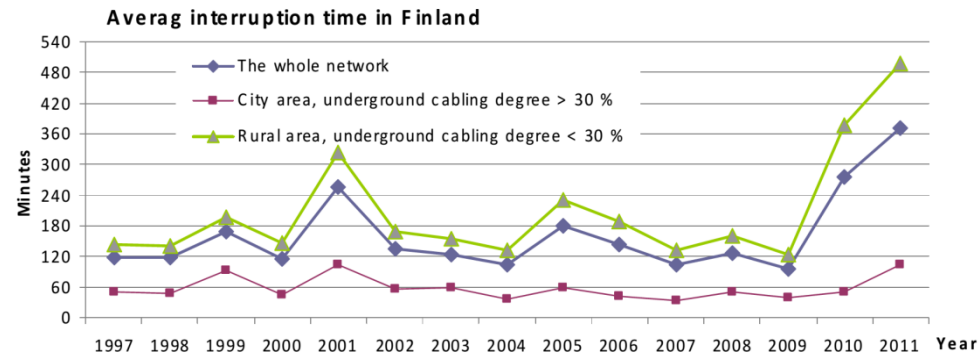
- Plán opatření pro eliminaci dopadů nepříznivých klimatických událostí
- Iniciován klimatickými událostmi v 1999 a 2000

Švédsko [CIRED 2009]

- Program masivní kabelizace v lesních porostech a dalších opatření
  - Prvních 100 mil. SEK přinese největší efekt, zatímco dalších 100 mil. SEK bude mít efekt 1/7 proti předchozímu
- Program pro středně až dlouhodobý horizont
- Od 2005 jako reakce na bouři Gudrun

Finsko [CIRED 2013]

- Limit pro přerušení kvůli bouři nebo sněhu = 36 hod, resp. 6 hod ve městech
  - Stanoven v 2012
- Limitů má být dosaženo proporcionalně v průběhu 15 let
- Reakce na bouře 26.-27. prosince 2011
  - 570 tis. zákazníků s přerušením

Shrnutí

- **Nejčastější ukazatele nepřetržitosti distribuce**
  - ⇒ SAIFI, SAIDI
  - ☞ Průměr za určitý celek
- **Srovnávání ukazatelů nepřetržitosti distribuce**
  - ☞ Náhodná veličina
  - ☞ Potřeba dlouhodobých časových řad
  - ☞ Vliv charakteru sítě a vnějších podmínek
  - ☞ Zahrnutá přerušení a způsob výpočtu

Shrnutí

- **Simulace = základ pro rozhodování o opatřeních ke zlepšení nepřetržitosti distribuce**
  - ⇒ Změna ukazatelů nepřetržitosti distribuce
  - ⇒ Změna nákladů na přerušení
  - ⇒ Čistá současná hodnota
  - ⇒ Pravděpodobnost návratnosti investice
  - ⇒ Na základě dat za dlouhé časové období (min. 10 let)
- **Opatření ke zlepšení nepřetržitosti distribuce**
  - ☞ Potřeba individuálního řešení jednotlivých případů
- **Zahraniční programy zlepšování nepřetržitosti distribuce**
  - ☞ Vycházejí z odlišných výchozích podmínek a okolností
  - ☞ Nejsou přímo přenositelné do ČR
  - ☞ Politická rozhodnutí mohou ovlivňovat i obnovu DS